

MİHAİL
LERMONTOV
Zamanımızın
Bir Kahramanı

Çeviri: ÜLKÜ TAMER

♥ can
klatk

MİHAİL LERMONTOV
ZAMANIMIZIN
BİR KAHRAMANI

Can Klasik

Zamanımızın Bir Kahramanı, Mihail Y. Lermontov

Çeviri: Ülkü Tamer

Rusça aslıyla karşılaştıran: Sabri Gürses

Geroy naşevo vremeni

© 1982, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 1982

Özel baskı 1. basım: 2018

5. basım: Aralık 2022, İstanbul

Bu kitabın 5. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Kapak fotoğrafı: Laleper Aytek

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Arı Matbaası

Davutpaşa Cad. Emintaş Kâzım Dinçol San. Sit. No: 81/39,

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 44009

ISBN 978-975-07-3839-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25 Sarıyer/İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750738395

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

MİHAİL LERMONTOV
ZAMANIMIZIN
BİR KAHRAMANI

ROMAN

Çeviri

Ülkü Tamer

Rusça aslıyla karşılaştıran

Sabri Gürses

♥can

Kapakları çağdaş fotoğrafçıların özgün yorumlarıyla hazırlanan Can Klasikleri:

Babalar ve Oğullar, İvan Turgenyev
Beyaz Geceler, Fyodor Dostoyevski
Büyük Umutlar, Charles Dickens
Çılgın Kalabalıktan Uzak, Thomas Hardy
De Profundis, Oscar Wilde
Emma, Jane Austen
Frankenstein, Mary Shelley
Genç Werther'in Acıları, Johann Wolfgang Von Goethe
Goriot Baba, Honoré de Balzac
Karamazov Kardeşler, Fyodor Dostoyevski
Karanlığın Yüreği, Joseph Conrad
Komünist Manifesto, Karl Marx - Friedrich Engels
Michael Kohlhaas, Heinrich Von Kleist
Nedir Gene Deli Gönlünü Çelen, Sappho
Notre-Dame'in Kamburu, Victor Hugo
Prens, Niccoló Machiavelli
Savaş ve Barış, Lev Tolstoy
Vahşetin Çağırısı, Jack London
Yeraltından Notlar, Fyodor Dostoyevski
Zamanımızın Bir Kahramanı, Mihail Lermontov

MİHAİL LERMONTOV, 1814'te Moskova'da doğdu. İlk şiirlerini, İngiliz romantik şairi Lord Byron'dan esinlenerek yazdı. Bir süre Moskova Üniversitesi'nde okuduktan sonra, Petersburg'a giderek harp okuluna girdi. Varvara Lopuhina'ya duyduğu derin ama karşılıksız aşk, *Prens Ligovskaya* adlı şiirine ve başka yapıtlarına yansdı. Şair Aleksandr Puşkin'in bir düello sonucu ölmesinden etkilenecek kaleme aldığı ağıt, çarlık sarayında duyulur duyulmaz, Lermontov tutuklanarak Kafkasya'daki bir alaya sürüldü. Başkente döndükten sonra yazdığı şiirlerle büyük ilgi toplayarak Puşkin'in ardılı olarak nitelendirildi. Olgunluk döneminin ürünü olan *Zamanımızın Bir Kahramanı* (1840) adlı romanı, Rus edebiyatının düzyazı türünün gelişiminde önemli bir rol oynadı. Lermontov, 1840'ta Petersburg' da Fransız büyükelçisinin oğluyla düello yaptığı için yeniden Kafkasya'ya sürüldü. Bunu izleyen dönemde Rus lirik şiirinin başyapıtlarını veren genç şair, 1841'de Pyatigorsk'ta bir başka subayla yaptığı düello sonucu henüz 27 yaşındayken yaşama veda etti.

ÜLKÜ TAMER, 1937'de Gaziantep'te doğdu. İkinci Yeni duyarlığını yansıtan yapıtlarıyla çağdaş Türk şiirinin önde gelen adları arasına katıldı. *İçime Çektiğim Hava Değil Gökyüzüdür* (1966) adlı kitabıyla 1967 Yeditepe Şiir Armağanı'nı kazandı. Toplu şiirleri *Yanardağın Üstündeki Kuş* adlı kitapta bir araya getirildi. *Alleben Öyküleri* adlı öykü kitabıyla 1991 Yunus Nadi Ödülü'nü aldı. Edith Hamilton'dan çevirdiği *Mitoloji* adlı kitapla 1965 TDK Çeviri Ödülü'ne değer görüldü. Ülkü Tamer 2018'de aramızdan ayrıldı.

LALEPER AYTEK, 1960'ta doğdu. Fotoğrafçı, öğretim görevlisi, eleştirmen. 2000'den bu yana fotoğraf yazılarında, öznellik inşası bağlamında “görme biçimleri” , “fotoğraf tarihi” ve “kadın olmak-fotoğrafçı olmak” konuları üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu temel yaklaşımını “Fotoğraf Tarihi Kanonunu Yeniden Düşünmek: Öznellik Üzerine Bir İnceleme” başlıklı yüksek lisans tezinde geliştirmiştir. 2009'dan bu yana Koç Üniversitesi Medya ve Görsel Sanatlar Bölümü'nde fotoğraf dersleri vermektedir. Yayımlanmış çalışmaları arasında fotoğrafik düşünce üzerine yazılarını bir araya getirdiği *Kendine Ait Bir Fotoğraf* (2005) *Issız* (2013), *Palimpsest İstanbul* (2010), *Non Paris* (2014), *Kendi İçinden de Geçip Gitti mi Uzaklara?* (2017) fotoğraf albümleri sayılabilir. Aytek 1991'den bu yana 18 kişisel sergi açtı, 23 grup sergisine katıldı.

laleperaytek.com

Yazarın önsözü

Her kitapta önsöz hem ilk hem de son şeydir. Ya eserin amacını açıklamak için yazılır ya da onu haklı göstermek, eleştirilere cevap vermek için. Ama okurlar, genellikle, ne ahlaki amaçlarla ne de eleştirilerdeki saldırılarla ilgilenirler; onun için de önsözleri okumazlar. Yazık ki her yerde böyledir bu, özellikle bizim ülkemizde. Halkımız hâlâ öyle toy, öyle saftır ki, sonunda “kıssadan hisse” çıkaramadığı bir öyküyü anlamaz. Bakarsınız gülünç bir yeri atlar, bir hicvi kavrayamaz; kötü yetiştirilmiştir kısacası. Saygıdeğer bir kitapta olduğu gibi, saygıdeğer bir toplulukta da aşağılamanın yeri olmadığını daha öğrenememiştir; çağdaş eğitimin çok daha keskin bir silah yarattığını, bunun da, görünmez olmasına rağmen, dalkavukluk kılığına bürünerek tam hedefi bulan, kaçınılmaz, öldürücü bir silah olduğunu bilmemektedir. Bizim halkımız, savaşan saraylara mensup iki diplomatın konuşmalarına kulak verip onların yakın bir arkadaşlık uğruna kendi hükümetlerini aldattıklarına inanan saf bir taşralıya benzer.

Bu kitap bazı okurların, hatta bazı eleştirmenlerin, kelimenin tam anlamıyla, talihsiz inançlarının acısını çekti. Bazıları *Zamanımızın Bir Kahramanı* gibi ahlaksız bir insanın örnek olarak gösterilmesine pek içerledi, bazıları da, büyük bir incelik göstererek, yazarın kendisinin ve arkadaşlarının portresini çizdiğini belirtti... Ne bayat ne acınacak bir davranış! Apaçık ortada: Rusya'nın öyle bir yaradılışı vardır ki, her şey o ülkede iyiye gider – bu çeşit saçmalıkların dışında. Bizde masalların en masalı bile kişilere yöneltilmiş bir aşağılama olarak görülür.

Beyler, *Zamanımızın Bir Kahramanı* gerçekten bir portredir ama bir tek kişinin portresi değildir; kuşağımızın gittikçe artan kötülüklerinden yaratılmış bir portredir. Bana bir insanın bu kadar kötü olamayacağını söyleyeceksiniz yine; ben de diyeceğim ki, madem bir sürü trajik ve romantik haydutun varlığına inandınız, neden Peçorin gerçeğine inanmıyorsunuz? Çok daha korkutucu, çok daha çirkin öykü kahramanlarını beğenirsiniz, yine bir öykü kahramanı olan bu kişiyi neden benimsemiyorsunuz? Yoksa bu kişideki gerçek payı sizin istediğinizden daha mı fazla?

Bu öyküden ahlakın bir şey kazanmayacağını söyleyeceksiniz. Özür dilerim. İnsanların tatlıyla beslediği yeter; bundan mideleri bile bozuldu. Biraz acı ilaç, katı gerçekler gerek onlara. Yine de sözlerimden bu kitabın yazarının, insanların kötülüklerini silip süpürmek gibi yüce bir düşe kapıldığı sonucunu çıkarmayın. Tanrı onu böyle bir küstahlıktan korusun! O sadece, çağdaş bir insanı kendi anladığı gibi, kendi gördüğü gibi çizmeyi eğlendirici buldu. Hastalığın belirtilmiş olması bile yeter; nasıl iyileştirileceğini Tanrı bilir.

Birinci bölüm

I

Bela

Tiflis'ten geliyordum. Küçük yaysız arabamdaki tek yük, yarısına kadar Gürcistan yolculuğumun notlarıyla dolu bir bavuldu. Bu notların çoğu, talihiniz varmış ki kayboldu; içinde öteki eşyalarımın bulunduğu bavul ise, talihim varmış ki sapasağlam duruyor.

Kayşavur Vadisi'ne girdiğimde, güneş karlı dorukların arkasına saklanmaya başlamıştı bile. Bir Oset olan arabacı, karanlık basmadan önce Kayşavur Dağı'na çıkabilmemiz için durmadan kamçılıyordu atları, sesinin olanca gücüyle de türküler söylüyordu. Ne tatlı bir yerdir bu vadi! Yeşil sarmaşıklarla örtülü, çınar ağaçlarıyla taçlanmış kızıl kayalar ve aşılmaz dağlar yükselir çevresinde; suların oyduğu sarı yarılar, uzakta tepelerde karların altın saçakları; aşağıda kasvetli, kara bir derbentten gürültüyle fişkırان adsız bir dereyle birleşen Aravgi Irmağı gümüş bir iplik gibi uzanır, bir yılanın derisi gibi parıldar.

Kayşavur Dağı'nın eteğine gelince bir hanın yanında durduk. Yirmi kadar Gürcü ve dağlı toplanmıştı burada, bağırıp duruyorlardı; biraz ötede, geceyi geçirmek için bir deve kervanı konaklamıştı. Arabamı bu uğursuz dağa çıkarabilmek için mutlaka öküz tutmam gerekiyordu çünkü güz gelmişti bile, yerler buz içindeydi; yol ise iki kilometreden uzundu.

Elden ne gelir; altı öküzle birkaç Oset tuttum. İçlerinden biri bavulumu sırtladı, ötekiler de öküzlere yardım etmeye koyuldular; ama yardımlarını sadece bağırarakla sağlıyorlardı.

Arabamın arkasından, tepeleme yüklü olmasına rağmen, dört öküzün kolaylıkla çektiği başka bir araba geliyordu. Bu durum şaşırıttı beni. Arabanın arkasında, gümüş kakmalı Kabartay çubuğunu tütürerek sahibi yürüyordu. Sırtında apoletsiz bir subay üniforması, başında tüylü bir Çerkez kalpağı vardı. Elli yaşlarında görünüyordu; yanık teni, yüzünün Kafkas güneşine alışık olduğunun belirtisiydi, vaktinden önce ağarmış bıyıkları, dimdik yürüyüşüne, dinç görünüşüne yakışmıyordu. Yanına yaklaşıp selam verdim. Usulca aldı selamımı, sonra da koca bir tütün dumanı çıkardı ağzından.

“Anlaşılan sizinle yol arkadaşınız.”

Sessizce başını eğdi yine.

“Stavropol’a gidiyorsunuz galiba?”

“Evet efendim. Beylik eşyayla.”

“Söyler misiniz bana, benim boş arabamı şu Osetlerin yardımıyla altı öküz zor kıpırdatırken, nasıl oluyor da sizin ağır arabanızı dört öküz kolayca çekiyor?”

Kurnazca gülümsedikten sonra kendini önemseyerek bana baktı:

“Anlaşılan Kafkasya’da uzun zaman bulunmadınız.”

“Buraya geleli bir yıl kadar oldu,” diye cevap verdim.

Bir daha gülümsedi.

“Niye sordunuz?”

“Şunun için, efendim: Bu Asyalılar müthiş düzenbazdır! Bağırıp çağırma ile hayvanlara yardım ettiklerini mi sanıyorsunuz? Ne diye bağırıklarını şeytan bilir. Bakın bir de öküzler anlar onların dilinden; isterseniz yirmi öküz birden koşun arabanıza, şu sürücüler bildikleri gibi bir bağırma başlasınlar, hiçbiri yerinden bile kımlı-

maz... Ne madrabazdır bu herifler! Ama elden ne gelir? Yolculardan para sızdırmaya bayılırlar... Şımarttılar bu haydutları! Göreceksiniz, sizden de bahşış koparacaklar. İyi bilirim onları, beni tongaya bastıramazlar!”

“Uzun zamandır mı burada görevlisiniz?”

Biraz kabarak, “Aleksy Petroviç’in¹ zamanında başladım göreve,” dedi. “Sınır komutasını aldığımda ben teğmendim,” diye ekledi, “dağlılarla çarpışmalarımdan ötürü, iki kere terfi ettim... onun komutasındayken.”

“Şimdi?..”

“Şimdi sınırda, Üçüncü Tabur’dayım. Ya siz?”

Ben de kendimi anlattım.

Konuşmamız burada sona erdi, yan yana sessizce yürümeye devam ettik. Dağın doruğunda, kara rastladık. Güneş batmıştı, güneyde olduğu gibi, gece hiç ara vermeden günü takip etti; yine de, karın beyazlığı yüzünden yolu kolayca çıkarabiliyorduk, hâlâ tırmanıyorduk ama yokuş artık o kadar dik değildi. Bavulumun arabaya konmasını, öküzlerin yerine de atların koşulmasını buyurdum ve vadiye son bir kere bakmak için arkama döndüm; boğazlardan dalgalar halinde çıkan kesif sis bütün bütüne kaplamıştı vadiyi, en ufak bir ses bile gelmiyordu kulağımıza. Osetler gürültüyle çevremi sarıp votka parası istediler; ama Yüzbaşı onları öyle bir haşladı ki hepsi bir anda dağılıverdi.

“Ne herifler,” dedi Yüzbaşı, “daha Rusçada ‘ekmek’ demesini bilmezler, ‘Subayım, votka parası ver,’ sözlerini ezberlemişler. Bana kalırsa, Tatarlar daha iyidir, hiç olmazsa içki içmezler.”

Konak yerinden bir kilometre kadar uzaktaydık hâlâ. Her yer o kadar sessizdi ki, bir sivrisinek uça vızıltı-

1. Yermolov’un. (Yazarın notu) Aleksandr Petroviç Yermolov (1777-1861) Çarlık döneminde Rusya’nın Kafkasya Savaşı’nı yönetmiş olan general. (Y.N.)

sını dinleyerek kendisini takip etmek mümkündü. Solumuzda derin bir boğaz kapkara ağzını açmıştı; arkasında, bizim önümüzde, günbatımının son akislerini taşıyan solgun ufukta kar tabakalarıyla, kırışıklarla kaplı lacivert tepeler vardı. Karanlık gökte yıldızlar parıldamaya başlamıştı; gariptir, burada yıldızlar kuzeyde olduğundan daha yükseklerde duruyorlar sanki. Yolun iki yanında, çıplak, kara kayalar fırlamış; ötede beride, karın altından çalılar görünmekte ama bir tek kuru yaprak bile kıpırdamıyor; tabiatın bu ölü uykusu arasında yorgun üç posta atının soluyuşunu, çingırağın düzensiz sesini dinlemek çok tatlı.

“Yarın güzel olacak!” dedim.

Yüzbaşı tek kelime bile söylemeden parmağıyla hemen önümüzde yükselen yüce dağı gösterdi.

“Nedir bu?” diye sordum.

“Gud Dağı.”

“Ne olmuş?”

“Bakın nasıl tütüyor.”

Gerçekten de, Gud Dağı tütüyordu; yamaçlarından incecik bulutlar tırmanıyordu, tepesinde de, karanlık gökte bir leke gibi görünen kapkara bir bulut duruyordu.

Konaklayacağımız hanla onu çevreleyen dağ evlerinin damlarını seçebiliyorduk artık, ilerimizde sevimli ateşler ışıldıyordu; soğuk bir rüzgâr esti ansızın, boğaz uğuldadı, incecik bir yağmur başladı. Yamçımı sırtıma atmaya ancak vakit bulabilmişim ki lapa lapa kar yağmaya başladı. Yüzbaşı'ya saygıyla baktım.

Sıkıntıyla, “Geceyi burada geçirmemiz gerekecek,” dedi.

“Tipide dağlardan geçilmez.” dedi, sonra, “Krestova-ya Dağı'nda çığ var mı?” diye sordu sürücüyü.

Oset sürücü, “Daha yok efendim,” diye cevap verdi, “ama yakında olur.”

Konaklayacağımız yerde yolcular için ayrı bir oda olmadığı için isli bir yerli kulübesine götürdüler bizi, geceyi orada geçirecektik. Kafkasya'daki yolculuklarımın tek lüksü olan dökme çaydanlığım vardı yanımda, yol arkadaşımı bir bardak çay içmeye davet ettim.

Kulübenin bir duvarı yara yapıştı; kapısının önünde kaygan üç basamak vardı. El yordamıyla içeri girerken bir ineğe çarptım (bu insanların evlerindeki dehlizler, ahır olarak kullanılır). Hangi yana gideceğimi bilmiyordum. Burada koyunlar meliyor, ileride de bir köpek hırliyordu. Neyse ki ölgün bir ışık parıldadı ötede, ben de kapıya benzer bir aralığı görebildim. Oldukça garip bir manzarayla karşılaştım. Tavanını isten kararmış iki direğin tuttuğu geniş kulübe insanlarla tıka basa doluydu. Yerde bir ateş yakılmıştı, tavadaki bir delikten giren rüzgârın savurduğu duman ortalığı öylesine kaplamıştı ki uzun süre çevremi göremedim. Yaşlı iki kadın, bir sürü çocuk, bir de sıska Gürcü oturmuştu ateşin çevresine, hepsi paçavralar içindeydi. Yapılacak bir şey yoktu, ateşin yanına çöküp pipolarımızı yaktık; biraz sonra çaydanlık dostça fokurdamaya başladı.

Bir çeşit şaşkınlıkla bizi sessizce seyretmekte olan pis ev sahiplerimizi göstererek, "Zavallı insanlar," dedim Yüzbaşı'ya.

"Son derece salak insanlardır bunlar," diye cevap verdi. "Düşünebiliyor musunuz, ellerinden hiçbir iş gelmez, eğitim de görmemişlerdir! Bizim Çeçenler ile Kabartay'lılar soyguncudurlar, ipsizdirler ama hiç olmazsa hepsinin gözü pektir; bunların silahla en ufak ilgileri yok. Hiçbirinde şöyle doğru dürüst bir hançer bile görmezsiniz. Ne olacak, Oset işte!"

"Çeçenlerin bulunduğu yerde çok kaldınız mı?"

"Kamenniy Brod yakınlarındaki bir kalede bölüğümle birlikte on yıl kaldım. Bilir misiniz orayı?"

“Duymuştum.”

“Aman efendim, oradaki haydutlarla uğraşmaktan canımız çıktı. Neyse ki işler biraz düzeldi şimdi; eskiden olsa, kale duvarından on adım uzaklaşsan yolunu gözleyen bir Tanrı'nın belasına rastlardın. Bir an boş bulunsan, tamam, ya boynuna bir kement sarılır ya da ense köküne kurşunu yerdin. Ama yiğit adamlardı!..”

Merakla, “Başınızdan çok serüven geçmiştir herhalde,” dedim.

“Geçmez olur mu hiç? Tabii geçti..”

Sözün burasında, bıyığının sol yanını çekiştirmeye başladı, kafasını önüne eğip düşünceye daldı.

Başından geçmiş bir olayı öğrenmek için can atıyordum – yolculuk edip de günlük tutmakta olan her kişi bilir bu tutkuyu. Bu arada, çay da demlenmişti; bavulumu açıp iki küçük bardak çıkardım, doldurup birini onun önüne koydum. Bir yudum alıp kendi kendine söylenir gibi, “Geçti tabii!” diye mırıldandı.

Bu sözü büyük umutlar verdi bana. Kafkasya'da savaşlara katılmış insanların konuşmayı, başlarından geçen olayları anlatmayı pek sevdiklerini biliyordum; böyle fırsat da ellerine kolay kolay geçmezdi. Bir bakarsınız, bölüğüyle birlikte beş yıl ıssız bir yerde görevlendirilir, kimse kendisine, “Merhaba,” bile demez (çünkü çavuş dese dese, “Sağ ol,” der). Üstelik çok şey de vardır anlatacak; çevrenizi merak uyandıracak yabani kişiler sarmıştır, her gün bir tehlikeyle, inanılmaz bir olayla karşılaşılır; böyle şeyleri pek azımız kâğıda geçiririz, buna üzülmemek elde değil.

“Çaya biraz rom koymak istemez miydiniz?” diye sordum karşımdakine. “Beyaz Tiflis romum var; gece de soğuk.”

“Çok teşekkür ederim ama istemem, ben içki içmem.”

“Nasıl olur?”

“Öyle işte. Kendi kendime yemin ettim. Teğmen-
dim, günün birinde içkiyi fazla kaçırdık, geceleyin alarm
verdiler; erlerin önüne sarhoş çıktık, Aleksey Petroviç
bunu öğrenince canımıza okudu. Aman Tanrım! Çılgına
dönmüştü. Az kalsın, divanı harbe verecekti bizi. Üstelik
buralarda in cin görmeden geçirirsiniz yılı, bir de votka-
ya alıştınız mı işiniz tamam demektir.”

Bunları duyunca, az kalsın bütün umudumu kaybe-
diyordum!

“Çerkezlere bakın mesela,” diye devam etti. “Dü-
ğünlerde olsun, cenazede olsun bozayla kafayı buldular
mı hemen hançerlerine sarılırlar. Bir keresinde canımı
zor kurtardım, üstelik de arkadaşım olan bir prensin
evinde.”

“Nasıl oldu bu iş?”

“Nasıl mı oldu?..” (Piposunu doldurup bir nefes çek-
ti, sonra anlatmaya başladı.) “Bölüğümle birlikte Terek’in
ötesinde bir kalede bulunuyordum – yakında beş yıl ola-
cak. Bir sonbahar günü, erzak postası geldi; postada bir de
subay, yirmi beş yaşlarında bir delikanlı vardı. Tepeden
tırnağa üniformalı, yanıma çıkıp kalede benimle kalmak
üzere emir almış olduğunu bildirdi. Öyle ince biriydi ki
teni öyle narin, giydiği üniforma öyle pırıl pırıldı ki
Kafkasya’ya yeni geldiğini hemen anladım. ‘Herhalde
daha önce Rusya’da görevli bulunuyordunuz?’ diye sor-
dum. ‘Evet efendim,’ diye cevap verdi. Elini sıkarak,
‘Memnun oldum,’ dedim, ‘memnun oldum. Biraz sıkıcı
bulacaksınız burayı ama anlaşırız sizinle, ikimiz. Onun
için sadece Maksim Maksimiç deyin bana; hem sonra
böyle tepeden tırnağa üniformayla dolaşmanızın da gere-
ği yok. Beni görmeye gelirken başınıza kasketinizi geçirir-
siniz, yeter.’ Yatacak yer verdik ona, o da kaleye yerleşti.”

Maksim Maksimiç’e, “Adı neydi?” diye sordum.

“Adı... Gregoriy Aleksandroviç Peçorin’di. Tatlı, evet, tatlı bir adamdı ama garipti biraz. Bir bakarsınız, bütün günü yağmur altında avlanmakla geçirmiş; herkes donar, yorulur, onun umurunda bile değil; bir bakarsınız odasında otururken pencereden rüzgâr girmiş, soğuk aldığı söyleyip sabahtan akşama kadar yatar; kepenk çarpar, irkilir, bembeyaz kesilir; ama bir yabandomuzunu tek başına yakaladığını da gördüm; gün gelir, saatlerce tek kelime alamazdınız ağzından, bir de konuşmaya başladı mı katıla katıla ölürdü insan... Evet, garip davranışları vardı; herhalde zengindi de: Çeşit çeşit değerli eşyayla doluydu odası!”

Yine sordum:

“Uzun zaman kaldı mı sizinle?”

“Bir yıl kadar. Benim için unutulmayacak bir yıldır doğrusu, ne dertlere soktu başımı; ama onu bu yüzden unutmamış değilim. Bilirsiniz, bazı insanların alın yazılarında inanılmaz serüvenler yazılıdır.”

Bardağına biraz daha çay koyarken, merakla, “İnanılmaz serüvenler mi?” diye sordum.

“Bakın anlatayım. Kaleden altı kilometre kadar uzakta dostumuz bir prens otururdu. On beş yaşlarındaki oğlu atına atlar, bize gelirdi. Her gün bir bahane bulurdu mutlaka. Peçorin de ben de, onu çok şımartmıştık. Kanı fıkır fıkır kaynardı, ya dörtnala giderken yerde duran bir şapkayı kapar ya da tüfekte ateş ederdi. Yalnız kötü bir huyu vardı: Paraya pek düşküdü. Bir gün, şaka olsun diye, Peçorin eğer babasının keçilerinden birini aşırıp kendisine getirirse bir altın vereceğini söylemişti ona. Ne dersiniz? Ertesi gece, boynuzlarından sürükleye sürükleye keçiyi getirmez mi? Ara sıra da takılırdık kendisine, işte o zaman gözleri kan çanağına döner, elini hançerine atardı. ‘Hey Azamet, kellen omuzlarının üstünde uzun zaman durmayacağına benzer,’ derdim, ‘başına yaman şeyler gelecek!’

"Beyler, *Zamanımızın Bir Kahramanı* bir tek kişinin portresi değildir; kuşağımızın gittikçe artan kötülüklerinden yaratılmış bir portredir. Bana bir insanın bu kadar kötü olamayacağını söyleyeceksiniz yine; ben de diyeceğim ki, madem bir sürü trajik ve romantik haydutun varlığına inandınız, neden Peçorin gerçeğine inanmıyorsunuz? Yoksa bu kişideki gerçek payı sizin istediğinizden daha mı fazla?"

Henüz yirmi yedi yaşındayken bir düelloda yaşamını yitiren Lermontov'un tek romanı *Zamanımızın Bir Kahramanı*, bugün dünya edebiyatının başyapıtları arasında yer alır. XIX. yüzyıl Rus edebiyatının en büyük şairlerinden biri olan Lermontov'un bu romanda yarattığı Peçorin karakteri ise, yalnızca o günlerde değil, günümüzde de edebiyat dünyasının en çok tartışılan karakterlerinden biridir. Döneminin toplumsal yaşamının eleştirel bir tablosunu çizen bu romanı Ülku Tamer'in benzersiz Türkçesiyle sunuyoruz.

Türkiye'den 20 çağdaş fotoğrafçı Can Klasikleri'nin bu özel dizisi için 20 kitabın kapak fotoğrafını özgün yorumlarıyla hazırladı.

#dünyaklasikleri #rusklasikleri #düello #psikolojikroman #sevgisiz
#ahlak #yolculuk #kaçış

Kapak fotoğrafı: Laleper Aytak

 can

can yayinlari.com | f | | can yayinlari

roman

9 789750 738395